

Uuraisten kunta
kirjaamo@uurainen.fi
sanna.lehtinen@uurainen.fi

Viite: Lausuntopyyntö 28.1.2025, Dnro D/190/11.01.07/2024

Lausunto Peab Industri Oy:n maa-aineselupahakemuksesta Laurilan sora-alueelle, Uurainen

Hakemus

Suunniteltu maa-ainesten ottoalue sijaitsee Uuraisten kunnan Kangashäkin kylässä tilalla Laurila 892-402-1-428. Alueen eteläosassa on harjoitettu ottamistoimintaa aiemmin 1950- ja 1960-luvuilla, myöhemmin toiminta on rajoittunut vähäiseen kotitarveottoon.

Lupaa haetaan kymmeneksi vuodeksi 110 000 m³ maa-aineksen ottoon. Suunnitelma-alueen pinta-ala on 3,8 ha, josta ottamisaluetta on 2,7 ha. Alimmaksi ottotasoksi esitetään +130 m N2000. Hakemuksen mukaan pohjaveden ylin korkeus on +123,94 m N2000 (PVPV1, 11.10.2022).

Alueelle kuljetaan Uuraistentieltä lähtevän Metsä-Laurilan yksityistien kautta. Lähimmät asuinrakennukset sijaitsevat Uuraistentien varrella noin 250 m etäisyydellä suunnitelma-alueesta etelään. Lähin vapaa-ajan asutus on noin 700 m etäisyydellä luoteessa Valkealammen eteläpuolella. Keski-Suomen maakuntakaavassa alueella on vain aluevarausmerkintä; biotalouteen tukeutuva alue. Hakemuksen mukaan, kaavoitus ei estä haetun luvan myöntämistä. Suunnitelma-alueesta luoteeseen, Uuraistentien pohjoispuolella, sijaitsee Parma Oy:n betonielementtitehdas.

Alueelle tehdyssä luontoselvityksessä (FCG Finnish Consulting Group Oy, Luonto- ja maisemaselvitys, 31.8.2023) havaittiin ottamisaluerajauksen sisällä ahokissankäpälä ja valkolehdokkia (2 esiintymää). Valkolehdokki on luonnonsuojeluasetuksen (1066/2023) liitteen 3 mukainen koko maassa rauhoitettu putkilokasvi ja siten luonnonsuojelulain (9/2023) 69.2 §:n tarkoittama rauhoitettu eliölaji. Hakija on hakenut ELY-keskuksesta lupaa poiketa valkolehdokin suojelusta luonnonsuojelulain 83 §:n nojalla. Sekä valkolehdokin että ahokissankäpälän osalta hakija esittää, että siirtää kasvit omistamalleen alueelle Kangashäkin alueella pyrkien siten luomaan niille uudet kasvupaikat.

Lausunto

Luonto- ja maisemaselvityksessä on löydetty kahdelta paikalta luonnonsuojeluasetuksen liitteen 3 mukaista koko maassa rauhoitettua putkilokasvilajia, valkolehdokkia. ELY-keskus on myöntänyt Peab Industry Oy:lle luvan poiketa valkolehdokkia koskevista rauhoitusmääräyksistä päätöksellään (18.12.2024, KESELY/2442/2024). Päätöksen mukaan valkolehdokit tulee siirtää luontoselvityksessä osoitetuilta kahdelta kasvupaikalta uudelle kasvupaikalle ELY-keskuksen erikseen hyväksymän yksityiskohtaisen suunnitelman mukaisesti. Päätöksessä annettuja lupaehdoja tulee noudattaa.

Suunniteltu ottoalue sijaitsee Kangashäkin (0989207) pohjavesialueella, joka kuuluu luokkaan 2E (muu vedenhankintakäyttöön soveltuva pohjavesialue, jonka pohjavedestä pintavesi- tai maaekosysteemi on suoraan riippuvainen). Suunnitelma-alueelle on asennettu pohjavesiputki (PVP1, 11.10.2022). Alueen läheisyydessä on lisäksi ELY-keskuksen asennuttamia pohjavesiputkia. Uuraisten pohjavesialueille on laadittu suojelusuunnitelma vuonna 2017. Hakijan käsityksen mukaan ottamisalueen läheisyydessä ei ole huomioitavia talousvesikaivoja. Suunnitellulta ottoalueelta noin 810 metriä kaakkoon sijaitsee Juholan tutkittu vedenottamonpaikka P80, jossa vedenpinnan korkeus on +119,41 m (15.2.2012). Ottoalue sijaitsee arvioidulla kaukosuojavyöhykkeellä.

Ottaen huomioon edellä esitetyt seikat, Keski-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus ilmoittaa pitävänsä mahdollisena maa-aineksen ottamista asiakohdassa mainitulta alueelta. Tällöin ottotoiminnassa tulee noudattaa seuraavia ohjeita:

- Alin sallittu ottotaso on hakemuksen mukainen +130 m N2000, kuitenkin vähintään 4 metriä ylimmän pohjavesipinnan yläpuolella. Ottotason alapuolisia massanvaihtoja tai pohjaveden asemaa muuttavaa kaivua ei sallita.
- Suunnitellun ottoalueen sijaitessa pohjavesialueella tulee pohjaveden laatua tarkkailla alueella sijaitsevista näytteenottoon soveltuvista pohjavesiputkista. Pohjavesiputkista PVP1 ja PVP80 tulee ottaa vesinäytteet ennen ottotoiminnan aloittamista, sen loputtua ja kolmen vuoden välein. Pohjavesinäytteestä tutkitaan haju, pH, sähkönjohtavuus, happi, nitraatti, kloridi, sulfaatti, kalsium, magnesium, natrium, TOC, COD(Mn), kiintoaine sekä liukoiset metallit: arseeni, kromi, kupari, lyijy, nikkeli, sinkki, rauta ja mangaani. Lisäksi öljyhiilivedyt C10-C40.
- Lisäksi pohjavesiputkesta PVP 1 ja muista lähistön putkista tulee mitata pohjavesipinnan korkeus neljä kertaa vuodessa (talvi, kevät, kesä ja syksy). Pohjaveden pinnan korkeus- ja laatutiedot tulee toimittaa valvontaviranomaiselle. Tiedot suositellaan toimitettavaksi samanaikaisesti ja samalla lomakkeella kuin tiedot otetuista maa-aineksista, jolloin ne voidaan tallentaa ympäristöhallinnon pohjavesitietojärjestelmään. Tällöin seurantatiedot ovat sähköisessä paikkatietojärjestelmässä niin luvanhaltijoiden kuin valvontaviranomaistenkin käytössä.
- Valvonnan helpottamiseksi tulee alueelle asentaa riittävästi alinta ottotasoa osoittavia, selvästi näkyviä korkeusmerkkejä (vähintään kolme kolmiopukkia). Myös ottamis- ja kaivualueen rajat tulee merkitä selvästi maastoon. Merkinnot tulee tehdä ennen ottotoiminnan aloittamista. Ottoalueelle tulee sijoittaa selkeä taulu, josta ilmenee mm. maa-ainesluvan haltijan / urakoitsijan yhteystiedot ja luvan voimassaoloaika.
- Poltto- ja voiteluaineiden sekä ympäristölle haitallisten kemikaalien varastointi alueella on kielletty. Alueella ei saa käyttää huonokuntoisia koneita tai ajoneuvoja. Autojen ja koneiden säilytys ja huolto on alueella kielletty, ellei ympäristön pilaantumisvaara ole poistettu asianmukaisilla tiloilla tai suojarakenteilla. Myös koneiden ja autojen tankkaus tulee järjestää siten, ettei siitä aiheudu öljy- tai polttoainepäästöjen vaaraa. Lisäksi pohjaveden puhtaana säilymiseksi on huolehdittava siitä, että pohjavedelle vahingollisten aineiden käsittelyssä noudatetaan erityistä huolellisuutta ja varovaisuutta. Jos öljyä tai muuta pohja- ja pintaveden laatua vaarantavaa ainetta joutuu maaperään, on siitä välittömästi ilmoitettava Uuraisten kunnan öljyvahinkojen torjuntaviranomaiselle sekä ryhdyttävä heti toimenpiteisiin vahingon leviämisen estämiseksi.
- Alueen jälkihoito ja maisemointi voidaan tehdä suunnitelmassa esitetyn mukaisesti. Alueen jälkikasauksessa, jälkiverhoilussa ja yleisessä siistimisessä ei saa käyttää pohjavettä vaarantavia

materiaaleja. Maisemointityöt tulee tehdä vaiheittain ottamisen edistyessä. Vaiheittainen alueen maisemointitöiden tarkastus tulee tehdä kahden vuoden välein syksyisin, ensimmäisen kerran 30.9.2027 mennessä. Tarkastuksessa tulee olla läsnä luvanhaltija, kunnan maa-ainesoton valvoja sekä tarvittaessa ELY-keskuksen edustaja.

- Vuodesta 2020 alkaen ei ole tehty havaintoja Törmäpääskyn pesinnästä BirdLifen Tiira-lintutietopalvelussa. Kuitenkin sorakuoppien reunoille voi asettua pesimään törmäpääskyjä. Törmäpääsky on luonnonsuojelulain perusteella rauhoitettu laji, joka on lisäksi luokiteltu erittäin uhanalaiseksi (lajin uhanalaisuusluokka: erittäin uhanalainen/EN). Muodostuneet törmäpääsky-yhdyskunnat tulee ottaa huomioon maa-ainesten oton yhteydessä ja ottamisen jälkeisessä maisemoinnissa. Pesien hävittäminen on kiellettyä. Ottamisalueen jälkihoitoa tehtäessä pesimäalue tulee jättää luonnontilaan. Sortumavaaran vuoksi näissä tapauksissa alueelle jäävät jyrkät rintaukset suojattaisiin aitaamalla.

Tämä asiakirja on hyväksytty sähköisesti. Merkintä hyväksynnästä on asiakirjan lopussa.

Asian on esitellyt ympäristönsuojelun asiantuntija Katja Hänninen ja ratkaissut ympäristölakimies Anna Karvinen.

Tämä asiakirja KESELY/306/2025 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument KESELY/306/2025 har godkänts elektroniskt

Esittelijä Hänninen Katja 10.03.2025 15:02

Ratkaisija Karvinen Anna 10.03.2025 14:40